

U S N E S E N Í

Vrchní soud v Praze projednal v neveřejném zasedání konaném dne 18. června 2024 v trestní věci obžalovaného [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], příslušníka Vězeňské služby České republiky, stížnost státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. prosince 2023, č.j. 80 T 3/2022–565, a rozhodl

takto:

Podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř. se napadené usnesení **zrušuje** a Krajskému soudu v Ústí nad Labem se ukládá, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Odůvodnění:

1. Usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 12. 2023, č.j. 80 T 3/2022-565 (dále jen „napadeným usnesením“) bylo rozhodnuto tak, že podle § 222 odst. 2 tr. ř. se trestní věc obžalovaného [REDACTED], stíhaného pro skutek spočívající v tom, že

dne 7. 8. 2021 v době mezi 05:05 a 05:50 hodin v Budyni nad Ohří, ulici Slánská, na chodníku u domu č. p. [REDACTED], při cestě z Budyňské pouti, dostihl svoji bývalou přítelkyni, [REDACTED], nar. [REDACTED], se kterou se den předtím rozešli, kdy ji začal vulgárně urážet a strkat do ní, čímž se přesunuli na travnatý sráz vedle chodníku, kde ji udeřil rukou několikrát do obličeje, škrtil ji, chytal ji za vlasy, bouchal jí blavou o pletivo plotu, vlácel s ní po zemi, máchal jí obličej v trávě, přitom když vstala, tak ji opětovně shodil na zem, kde do ní kopal, následně ji opětovně přimáčkl na pletivo, chytal ji za krk a začal ji proti její vůli, zneužívajíc svoji fyzické převahy, líbat a sabat pod tričko a snažil se ji osahávat na prsou, poté ji hodil opět na zem, kde se z ní snažil strhnout kalhoty, čemuž se poškozená bránila tak, že si kalhoty držela, kdy ji roztrhl koženou bundu, přitom na ni řval, že je děvka, kurva, že si ji může osukat kde a kdy chce, že se jí to líbí, když se poškozené podařilo zvednout se z země, opětovně ji proti její vůli opřel o pletivo a osahával ji přes kalhoty na přirození, na což ji udeřil rukou do obličeje, v důsledku čehož došlo k poranění rtu poškozené s následným krvácením, kdy během fyzického napadání poškozené, v úmyslu odradit poškozenou od oznámení jeho protiprávního jednání, jí brožil, že když někomu něco řekne, tak ji zabije koně a neuvidí svoji dceru, kdy napadání poškozené bylo ukončeno tím, že se poškozené podařilo z jeho napadání vyprostit a zastavit projíždějící vozidlo a z místa odjet, přičemž tímto jednáním poškozená utrpěla psychickou újmu na zdraví s charakteristickými rysy posttraumatické stresové poruchy, přičemž tento stav u poškozené trvá i v současné době a nelze vyloučit jeho přetrvávání i do budoucna, v čemž je podanou obžalobou spatřováno spáchání zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první, odst. 3 písm. c) tr. zákoníku, spáchaný ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, a zločinu vydírání podle § 175 odst. 1, odst. 2 písm. f) tr. zákoníku,

postupuje Městskému úřadu v Budyni nad Ohří, neboť nejde o trestný čin, ale zažalovaný skutek by mohl být jiným orgánem posouzen jako přestupek, o kterém je tento orgán příslušný rozhodovat.

Shodu s prvopisem potvrzuje Mgr. Martina Kubátová.

2. Z odůvodnění napadeného usnesení vyplývá, že krajský soud v rámci hlavního líčení po provedeném dokazování a vyhodnocení skutkových zjištění dospěl ke skutkovému závěru, že obžalovaný se dne 7. 8. 2021 v době po 05:00 hodin setkal s poškozenou v ulici Slánská v Budyni nad Ohří, v místech, kde po levé straně ulice není zástavba, ale nacházejí se zde zahrady. Setkání inicioval obžalovaný, nicméně proběhlo se souhlasem a za součinnosti poškozené, která byla na cestě do Brníkova a po rozhovoru s obžalovaným na něho na tomto místě počkala. Důvodem setkání byl hovor, který se měl týkat vztahu mezi obžalovaným a poškozenou, který byl v tu chvíli (opakovaně) ukončen, nicméně jak obžalovaný, tak i poškozená připouštěli možnost jeho pokračování. Setkání mezi poškozenou a obžalovaným v ulici Slánská bylo ukončeno odjezdem poškozené v dodávce městské policie v čase přibližně 05:48 hodin, poškozená v čase 05:50 přijela dodávkou k benzince na konci ulice Slánská. Co se týče průběhu setkání obžalovaného a poškozené v době přibližně od 05:00 do 05:48 hodin, pak krajský soud na podkladě provedeného dokazování jednoznačně vyloučil verzi průběhu skutkového děje, kterou uvedla poškozená. Výpověď poškozené v podstatných částech důležitých pro rozhodnutí o vině obžalovaného shledal krajský soud nevěrohodnou. Výpověď obžalovaného, vyjma části, kde popisoval incident ze dne 7. 8. 2021, soud hodnotil ve všech částech podstatných pro rozhodování – předchozí vztah s poškozenou, následné chování a způsob života poškozené po incidentu – zcela v souladu s ostatními provedenými důkazy, tedy jako věrohodnou. Co se týče okolností, jak přesně byla poškozená napadena, tu nemohl soud objasnit, když z verze poškozené pro její evidentní nadsazení a zveličení nebylo možné vyjít. Přesný průběh napadení soud nemohl dovodit ani z verze obžalovaného, který napadení poškozené popřel. Pokud by se však jednalo o konflikt čistě verbální, nic by poškozené nebránilo v tom, z místa v čase od 05:28 hodin, kdy mávala na okolo projíždějící svědkyni [REDAKCE], odejít. Protože se však na místě nacházela i o dvacet minut později a pořád chtěla místo opustit, což prokazuje skutečnost, že zastavila dodávku městské policie, pokud na jejím těle byly nalezeny stopy svědčící pro fyzické napadení, musel se původní verbální kontakt s obžalovaným vyvinout ve fyzické napadení. Z výsledku znalkyně Vlčkové a ze závěrů jejího znaleckého posudku soud dospěl k závěru, že napadení spočívalo v tom, že obžalovaný musel nejméně jedenkrát strčit poškozenou tak, že upadla na plot či zem. Dále musel poškozenou uchopit a tahat za bundu, u které došlo k natržení rukávu v oblasti švů, nicméně nelze prokázat, zda se jednalo o tahání poškozené po zemi, bránění poškozené v odchodu, či zda se tak stalo při snaze zvednout poškozenou ze země v průběhu konfliktu, nebo i před konfliktem, pokud by poškozená upadla sama. Konečně pak obžalovaný udeřil slabě rukou poškozenou do obličeje, čímž jí způsobil ranku na vnitřní straně rtu. Nicméně nelze ani vyloučit možný kontakt obličeje poškozené s plotem či trávníkem a v důsledku toho vznik této ranky. Co se týče zranění fyzického, krajský soud na základě provedených důkazů dospěl k závěru, že poškozené byly způsobeny jen pohmožděniny a drobná ranka na vnitřní straně rtu. Soud se ztotožnil se závěry znalkyně, že tato porucha na zdraví se projevovala jen bolestivostí po dobu několika málo dnů a poškozenou nijak v běžném způsobu života neomezovala. Porucha na zdraví poškozené tak nebyla ublížením na zdraví ve smyslu § 122 odst. 1 tr. zákoníku, kdy s ohledem na způsob útoku a intenzitu užití síly ani vznik takové poruchy zdraví poškozené nehrozil. Co se týče psychické újmy na zdraví poškozené, zde krajský soud dospěl k odlišnému závěru, než jaký znalkyně uvedla ve znaleckém posudku a následně korigovala při svém výsledku v hlavním líčení. V tomto směru krajský soud poukázal na to, že znalkyně při výsledku potvrdila, že diagnózu posttraumatické stresové poruchy u poškozené dovodila podle diagnostických kritérií Mezinárodní zdravotní organizace uvedených v mezinárodní klasifikaci nemocí, a k dotazům soudu uvedla, jakými

projevy byly jednotlivé body této klasifikace (I.-VIII.) naplněny. Znalce poté, co byla seznámena se všemi skutečnostmi zjištěnými při dokazování, uvedla, že tyto skutečnosti jí poškozená při vyšetření nesdělila. Dle znalce tyto skutečnosti snížily pravděpodobnost toho, že poškozená trpěla posttraumatickou stresovou poruchou, na polovinu. Dle názoru znalce přesto poškozená posttraumatickou stresovou poruchou trpěla. Soud ohledně skutečnosti, zda poškozená trpěla či netrpěla posttraumatickou stresovou poruchou, dospěl na rozdíl od znalce k jednoznačnému závěru, že nikoliv. Pokud u poškozené bylo prokázáno, že se v důsledku traumatu nikomu a ničemu, co jí trauma mohlo připomínat, nevyhýbala, pokud z provedeného dokazování vyplynulo, že u ní nedošlo k žádným změnám v psychickém rozpoložení (nálady) a ve vnímání (kognici), pokud i sama znalce na podkladě skutkových zjištění, která vyplynula z dokazování, uvedla, že porucha (při absenci diagnostických bodů III. a IV.) klinicky závažnou nepohodu nebo funkční narušení v sociální, pracovní nebo jiné důležité oblasti života poškozené nezpůsobila (čímž vyloučila naplnění podmínek diagnostického bodu VII.), pak je zcela jednoznačné, že poškozená posttraumatickou stresovou poruchou netrpěla. Při hodnocení znaleckého posudku z odvětví psychiatrie k osobě poškozené soud poukázal na nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 77/01 a III. ÚS 299/06, dle kterých soud musí znalecký posudek hodnotit jako každý jiný důkaz v kontextu s důkazy ostatními, a pokud se závěry znaleckého posudku nesouhlasí a nevyžádá si znalecký posudek revizní, musí svůj odlišný názor ve vztahu k hodnocení skutkové okolnosti pečlivě a přesvědčivě zdůvodnit. Soud shledal zásadní rozdíl mezi tvrzeními poškozené, které uvedla jak v hlavním líčení, tak i znalce, a mezi skutkovými zjištěními, která vyplynula z provedeného dokazování, a to ohledně údajných dopadů prožitého traumatu na psychiku poškozené a v jejich ovlivnění běžného života poškozené, přičemž pokud znalce vycházela z nepravdivých údajů, které jí poskytla poškozená, nemohly závěry znaleckého posudku obstat se skutkovými zjištěními získanými z dalších provedených důkazů. S ohledem na vyjádření znalce, která se v rámci svého výslechu před soudem snažila nově zjištěné skutečnosti interpretovat ve prospěch poškozené tak, aby i nadále platily původní závěry znalce, soud považoval za zcela zbytečné, aby se jakkoliv doplňoval znalecký posudek. Soud tak dospěl k závěru, že na základě skutkových zjištění k jednání a chování poškozené, ke způsobu života, který poškozená vedla po incidentu ze dne 7. 8. 2021, je zřejmé, že poškozená vedla běžný život bez jakéhokoliv omezení. Na základě těchto skutkových zjištění nelze konstatovat, že by u poškozené bylo možné dovodit naplnění diagnostických kritérií stanovených Mezinárodní zdravotní organizací pro posttraumatickou stresovou poruchu. Pokud tato kritéria nebyla u poškozené naplněna, nelze konstatovat, že poškozená trpěla posttraumatickou stresovou poruchou. Dále soud posuzoval, k jakým závěrům lze na podkladě provedeného dokazování a zjištěných skutečností dospět ohledně skutkových okolností vztahujících se k případnému vydírání poškozené obžalovaným a k sexuálnímu jednání obžalovaného vůči poškozené v průběhu incidentu. Skutečnost, že obžalovaný měl poškozené vyhrožovat, obžalovaný popřel a prokazuje ji pouze výpověď poškozené. Žádný jiný důkaz, byť nepřímý, k této okolnosti nebyl opatřen a ani proveden. Ohledně této skutkové okolnosti nastala situace, kdy proti sobě stálo tvrzení obžalovaného a tvrzení poškozené. Pokud však soud vzal v potaz skutečnost, že poškozená ohledně toho, oč měl obžalovaný vydíráním usilovat, vypovídala v hlavním líčení odlišně oproti výpovědi z přípravného řízení, pokud soud poškozenou tvrzení požadavek obžalovaného vyhodnotil jako nelogický, když se dle poškozené měl obžalovaný domáhat jednání poškozené v rámci přestupkového řízení spočívajícího ve stažení věci (konflikt z března 2021), tedy jednání, které bylo, s ohledem na neudělení souhlasu poškozenou s projednáním věci do konce června

2021, v daný moment již zcela zbytečné, přičemž tato okolnost mohla být obžalovanému dne 7. 8. 2021 známa, a pokud soud vzal v potaz skutečnost, že poškozená coby poškozená má zájem na výsledku řízení, pak dospěl k závěru, že nedošlo k prokázání těchto skutkových okolností v nezbytném stupni jistoty, tedy mimo jakoukoliv rozumovou pochybnost. Stejně závěry pak platí i ke skutečnosti, zda se obžalovaný v rámci napadení poškozené dopustil vůči poškozené jednání se sexuálním podtextem v podobě osahávání prsou, přirození poškozené a snahy stáhnout jí kalhoty v úmyslu vykonat soulož. I v tomto směru krajský soud dospěl k závěru, že na podkladě výpovědi poškozené jakož i ostatních provedených důkazů nedošlo k prokázání těchto skutkových okolností v nezbytném stupni jistoty, tedy mimo jakoukoliv rozumovou pochybnost. S ohledem na výše uvedené krajský soud dospěl k závěru, že jednání, které bylo obžalovanému prokázáno, spočívající v tom, že v rámci rozhovoru o jejich vztahu poškozenou strčil tak, že upadla na zem či na plot, nenaplnuje znaky trestných činů ublížení na zdraví podle § 146 tr. zákoníku, vydírání podle § 175 tr. zákoníku či znásilnění podle § 185 tr. zákoníku, a to ani ve stádiu pokusu. Následně se krajský soud zabýval tím, zda jednání, které dle skutkových zjištění bylo obžalovanému prokázáno, nenaplnuje znaky skutkové podstaty trestného činu omezování osobní svobody podle § 171 tr. zákoníku a výtržnictví podle § 358 tr. zákoníku, neboť skutkovým podstatám těchto trestných činů se jednání obžalovaného nejvíce přiblížilo. S přihlédnutím k důkazní situaci soud dospěl k závěru, že nelze mimo jakoukoliv rozumovou pochybnost prokázat skutečnost, že obžalovaný bránil poškozené v průběhu konfliktu v užívání osobní svobody, tedy že by omezoval volný pohyb poškozené, a proto skutek nekvalifikoval jako trestný čin omezování osobní svobody podle § 171 tr. zákoníku. S poukazem na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 7 Tdo 1232/2015 pak krajský soud dospěl k závěru, že prokázané jednání obžalovaného nesměřovalo proti veřejnému pořádku jako hodnotě, která přesahuje individuální zájmy jednotlivců a která je předmětem ochrany dílu 6 hlavy X zvláštní části trestního zákoníku, a proto nebylo možno skutek kvalifikovat jako přečin výtržnictví podle § 358 tr. zákoníku. Návrh na doplnění dokazování doplněním znaleckého posudku z odvětví psychiatrie krajský soud zamítl, neboť výslech znalkyně, kdy se vyjádřila k diagnostickým kritériím a znakům, na základě, kterých posuzovala naplnění diagnostických kritérií, ve spojení se zjištěnými okolnostmi k životu poškozené po incidentu ze dne 7. 8. 2021, umožnily učinit závěr, zda poškozená trpěla či netrpěla posttraumatickou stresovou poruchou. Soud zamítl návrh na doplnění dokazování vypracováním znaleckého posudku z odvětví psychologie k vyhodnocení věrohodnosti poškozené, neboť tento závěr bylo možno po provedeném dokazování učinit i bez pomoci znaleckého posudku. S ohledem na shora uvedené skutečnosti krajský soud dospěl k závěru, že jednání obžalovaného nenaplnilo znaky skutkové podstaty žádného z trestných činů, avšak mohlo by se jednat o přestupek, konkrétně o přestupek proti občanskému soužití podle § 7 zák. č. 251/2016 Sb. Rozhodl proto tak, že podle § 222 odst. 2 tr. ř. se trestní věc obžalovaného [REDAKCE] postupuje Městskému úřadu v Budyni nad Ohří, neboť nejde o trestný čin, avšak zažalovaný skutek by mohl být jiným orgánem posouzen jako přestupek, o kterém je tento orgán příslušný rozhodovat.

3. Proti tomuto usnesení podala státní zástupkyně Krajského státní zastupitelství v Ústí nad Labem stížnost, v níž uvádí, že se neztotožňuje s názorem soudu prvního stupně, že jednání popsané v obžalobě není trestným činem, když má za to, že soudem učiněné skutkové závěry jsou nesprávné a že na základě těchto učiněných závěrů bylo jednání obžalovaného nesprávně právně posouzeno. Ve vztahu ke skutkovým zjištěním prezentovaným soudem má za to, že nelze bez dalšího výpověď poškozené hodnotit zcela jako nevěrohodnou, byť lze připustit odchylky v její výpovědi,

je však třeba poukázat na skutečnost, že ve svém základu poškozená popsala incident shodně, a to jak fyzické napadení, včetně sexuálně motivovaného útoku obžalovaného a navazujících výhrůžek v případě oznámení jeho jednání. Dále se poškozená vyjádřila ke svému zdravotnímu a psychickému stavu a následkům na její život. Nicméně jako stěžejní se jeví výpovědi svědků [REDAKCE] a [REDAKCE] k událostem bezprostředně po incidentu a stavu poškozené, kdy se jedná o osoby, které nemají k projednávané věci žádný vztah a na místě se ocitly náhodně. Ve vztahu k objektivitě hodnocení uvedené situace to samé však nelze vztáhnout ke svědkům [REDAKCE] st. a [REDAKCE], jež s ohledem na vazby k obžalovanému, jakož i souvztažnost s jejich zaměstnáním u městské policie, je evidentní, že událost bagatelizují. Zdravotní stav poškozené pak objektivizují lékařské zprávy. Stav po incidentu popisuje i sestra a matka poškozené, u níž poškozená po incidentu pobývala. Dále bylo provedeno dokazování k osobnímu a intimnímu životu poškozené po incidentu, kdy bylo slyšeno několik osob, a to k návštěvám diskoték a barů i k případným intimním kontaktům a vztahům poškozené po incidentu, nicméně ani toto nelze ve vztahu k poškozené hodnotit tendenčně, jak to činí soud prvního stupně, když např. u svědka [REDAKCE] byl v rámci jeho výpovědi patrný jeho negativní postoj vůči poškozené, což potvrzovali i ostatní svědci. K psychickému stavu poškozené a následkům byl zpracován znalecký posudek z oboru psychiatrie se závěry, že v současné době trpí poškozená posttraumatickou stresovou poruchou, která vznikla na základě trestné činnosti na ní spáchané, a to jednáním, kterého se měl dopustit obžalovaný. V rámci výsledku znalkyně uvedla, že skutečnosti, které vyplynuly z vyjádření osob k osobnímu a intimnímu životu poškozené, jí v době znaleckého posudku nebyly známy, a tudíž ani v rámci diagnostické metody s těmito neoperovala, a tudíž poškozenou s nimi neměla možnost konfrontovat. Na základě soudem sdělených informací znalkyně snížila jednoznačnost závěrů svého znaleckého posudku. Z uvedených důvodů státní zástupkyně navrhla zpracování doplnění znaleckého posudku tak, aby znalkyně mohla poškozenou konfrontovat s uvedenými skutečnostmi a stanovit jednoznačný závěr. Nicméně soud tento návrh neakceptoval. Státní zástupkyně má za to, že soud pochybil, když skutková zjištění učiněná v rámci dokazování ve vztahu k psychickému stavu poškozené nepodrobil opětovně znaleckému zkoumání. Potřeba zpracování nového znaleckého posudku z oboru psychiatrie se navíc zvyrazňuje za situace, kdy v rámci odůvodnění napadeného usnesení soud prezentuje svůj názor, že znalkyně projevila při svém výsledku tendence stranit poškozené. Uvedené pak nemůže nahradit laická subjektivní interpretace a hodnocení diagnostických kritérií pro posttraumatickou stresovou poruchou ze strany soudu, který není s to dostat objektivních kritérií pro užití standardizovaných metod k stanovení případné diagnózy. Co se týče způsobených zranění poškozené, k nimž byl zpracován i znalecký posudek, tato jsou dokumentována jak lékařskou zprávou ze dne 7. 8. 2021, kdy poškozená byla převezena k ošetření RZS po napadení, kdy poškozená udává dále pokus znásilnění, tak v protokolu o prohlídce těla poškozené. Vznik uvedených zranění nevylučují ani závěry znalkyně, včetně toho, že tato mohla být způsobena jinou osobou. S ohledem na skutková zjištění se pak závěr soudu, že původcem těchto zranění měl být obžalovaný, jeví jako logický, byť obžalovaný svoji vinu popírá a tyto vysvětluje zcela nelogickou reakcí poškozené na jejich rozchod, kdy měla sama opakovaně padat na zem a plot. Lze shrnout, že státní zástupkyně se neztotožňuje s názorem soudu prvního stupně, že jednání popsané v obžalobě není trestným činem, naopak má za to, že s ohledem na skutková zjištění toto naplňuje znaky skutkové podstaty zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první tr. zákoníku, ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, když za uvedené důkazní situace, bez doplnění dokazování znaleckým posudkem z oboru psychiatrie ve vztahu k poškozené, nelze újmu způsobenou

Shodu s prvopisem potvrzuje Mgr. Martina Kubátová.

jednáním obžalovaného podřadit pod těžkou újmu na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku. Obžalovaný současně dle názoru státní zástupkyně svým jednáním naplnil i znaky skutkové podstaty zločinu vydírání podle § 175 odst. 1, odst. 2 písm. f) tr. zákoníku, kdy v daném případě bylo obžalovaným užito nejen násilí vůči poškozené, ale i pohrůžka použití fyzické síly, tedy pohrůžka násilí ve smyslu § 175 tr. zákoníku, a to právě s cílem přimět poškozenou, aby něco opominula, konkrétně aby nikomu neříkala o jeho protiprávním jednání. Ohledně trestného činu výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku státní zástupkyně uvádí, že tohoto trestného činu se mj. dopustí ten, kdo veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném se dopustí hrubé neslušnosti nebo výtržnosti zejména tím, že napadne jiného. Výtržností se rozumí jednání, které závažným způsobem narušuje veřejný klid a pořádek a je pro ně typický zjevně neuctivý a neukázněný postoj pachatele k zásadám občanského soužití (R 44/1990), kdy zpravidla se jedná o fyzické nebo psychické násilí, které je namířeno proti osobám či věcem. V souladu s ust. § 117 tr. zákoníku se obžalovaný uvedené výtržnosti, spočívající v napadení, dopustil na místě veřejně přístupném, tedy naplnil i všechny znaky skutkové podstaty přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku. Dále poukazuje na to, že při posuzování naplnění znaků skutkové podstaty tohoto trestného činu je třeba vždy pečlivě zkoumat, za jakých okolností byl čin spáchán, a zda šlo i o pohnutku, kterou pachatel projevil aroganci vůči ostatním osobám. Stěžovatelka má za to, že nelze uzavřít, že by se v daném případě jednalo o ještě v širší formě se běžně vyskytující konflikt mezi bývalými partnery, ale naopak intenzita jednání obžalovaného byla velmi výrazná, což naopak zvyšuje závažnost jednání obžalovaného, který jednoznačně demonstroval nerespektování zásad občanského soužití a veřejného pořádku jako takového, přičemž si byl i vědom, že k tomuto jednání dochází na místě veřejně přístupném. Nad rámec uvedeného pak doplňuje, že v případě, že se jednání, které by mělo mít znaky přestupku, měl dopustit příslušník bezpečnostního sboru, pak toto s odkazem § 4 odst. 5 na zák. č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, nespadá do působnosti tohoto zákona a mělo by být postoupeno jako případné kárné provinění příslušnému orgánu Vězeňské služby ČR. S ohledem na shora uvedené státní zástupkyně navrhuje, aby Vrchní soud v Praze zrušil napadené usnesení a uložil Krajskému soudu v Ústí nad Labem, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

4. Vrchní soud v Praze na podkladě podané stížnosti přezkoumal ve smyslu § 147 odst. 1 tr. ř. písm. a), b) správnost výroku napadeného usnesení, jakož i správnost postupu řízení, jež napadenému usnesení předcházelo, a dospěl k závěru, že podaná stížnost je důvodná.
5. Úvodem nutno konstatovat, že nalézací soud při důsledném šetření práv obžalovaného na obhajobu provedl téměř všechny dostupné důkazy, které mohly k objasnění věci přispět. Je však nutno přisvědčit námitkám státní zástupkyně, že napadené usnesení je zatíženo (nejen) stížnostmi vytýkanými vadami, přičemž právě zjištění těchto nedostatků muselo vést ke zrušení napadeného usnesení a vrácení věci nalézacímu soudu, neboť je nutno ve věci učinit nové rozhodnutí.
6. Předně je nutno uvést, že vrchní soud se ztotožňuje s argumentací státní zástupkyně, že krajský soud pochybil, když skutková zjištění učiněná v rámci dokazování ve vztahu k psychickému stavu poškozené nepodrobil opětovně znaleckému zkoumání, a namísto toho její návrh na doplnění dokazování doplněním znaleckého posudku z odvětví psychiatrie zamítl. V tomto směru považuje Vrchní soud v Praze za potřebné uvést, že znalecký posudek je samostatným důkazním prostředkem, kterým si orgány činné v trestním řízení nebo strany (§ 89 odst. 2) opatřují od osob nebo orgánů k tomu zvláště odborně způsobilých – znalců odborné skutkové poznatky. Znalecký posudek je důkazním prostředkem, proto důkaz jím provedený podléhá stejně jako jiné důkazy

Shodu s prvopisem potvrzuje Mgr. Martina Kubátová.

volnému hodnocení (§ 2 odst. 6). Hodnocení důkazu znaleckým posudkem spočívá v posouzení, zda závěry posudku jsou náležitě odůvodněny, zda jsou podloženy obsahem nálezu, zda bylo přihlédnuto ke všem skutečnostem, s nimiž se bylo třeba vypořádat, zda závěry posudku nejsou v rozporu s výsledky ostatních důkazů a zda odůvodnění znaleckého posudku odpovídá pravidlům logického myšlení. Důkaz znaleckým posudkem tedy soud hodnotí jako každý jiný důkaz, **nemůže však přezkoumávat věcnou správnost odborných závěrů**. Vyvstanou-li pochybnosti o věcné správnosti znaleckého posudku, je orgán činný v trestním řízení povinen, v souladu se zásadou oficiality a zásadou vyhledávací (§ 2 odst. 4, 5), pokusit se odstranit vzniklé pochybnosti obstaráním dalších důkazů. Podle § 109 tr. ř. je-li pochybnost o správnosti posudku nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný, je nutno požádat znalce o vysvětlení. Kdyby to nevedlo k výsledku, přibere se znalec jiný. Vysvětlení znalce je třeba opatřit i tehdy, když se znalec po předložení písemného posudku od jeho závěrů odchýlí až následně (např. při výslechu nebo v řízení před soudem nebo v posudku, jenž podal v jiné věci). Znalec musí být v případě, pokud závěry jeho posudku neodpovídají skutečnostem vyplývajícím z ostatních důkazů, nebo v případě jiných vad posudku nejprve obligatorně vyzván, aby je vysvětlil, a jen v případě, kdy ani vysvětlením vady neodstraní, je třeba přibrat znalce jiného, nebo je-li toho třeba, znalecký ústav. Jestliže je třeba podle § 109 věta druhá přibrat nového znalce, musí nový znalec podat nový znalecký posudek, v němž se ovšem musí vyrovnat i s předchozím znaleckým posudkem. K přibrání jiného znalce podle § 109, event. k vyžádání posudku ústavu podle § 110 přistoupí orgán činný v trestním řízení teprve po vyčerpání postupu podle § 109, to je teprve tehdy, jestliže nejasnosti nebo neúplnosti posudku nebyly odstraněny ani osobním výslechem znalce a vysvětlením, které od něho bylo vyžádáno (R 13/1971-II). Není pochyb o tom, že posouzení otázky, zda poškozená trpí posttraumatickou stresovou poruchou, která vznikla na základě jednání, kterého se měl dopustit obžalovaný, vyžaduje, aby toto posouzení bylo založeno na skutkovém podkladu, který představuje procesní uplatnění odborných znalostí z oboru psychiatrie ve formě předjímané v § 105 odst. 1 tr. ř. Za situace, kdy znalkyně při výslechu v hlavním líčení po seznámení se všemi skutečnostmi zjištěnými při dokazování setrvala na svém odborném závěru, že i přesto poškozená posttraumatickou stresovou poruchou trpěla, je vyloučeno, aby soud – byť s poukazem na další provedené důkazy - zaujal zcela opačný „odborný“ závěr. Pokud krajský soud dospěl k názoru, že znalkyně vycházela z nepřesných informací, měl přistoupit k doplnění dokazování doplněním znaleckého posudku, případně měl, po vyčerpání postupu podle § 109 tr. ř., zvážit přibrání jiného znalce podle § 109 věta druhá tr. ř., event. vyžádání posudku ústavu podle § 110 tr. ř. (srov. III. ÚS 299/06). Tím, že soud prvního stupně takto nepostupoval, zůstalo dokazování neúplné a jím učiněné závěry je tak nutno označit za přinejmenším předčasné.

7. Dále považuje vrchní soud za potřebné poukázat na to, že podle § 222 odst. 2 tr. ř. postoupí soud věc jinému orgánu, jestliže shledá, že nejde o trestný čin, avšak zažalovaný skutek by mohl být jiným orgánem posouzen jako přestupek nebo kárné provinění, o nichž je tento orgán příslušný rozhodovat. Takový závěr musí mít dostatečnou oporu ve výsledcích dokazování, které bylo provedeno v hlavním líčení řádně a v potřebném rozsahu (§ 2 odst. 5 tr. ř.). Rozhodnutí lze učinit jen v rámci probíhajícího hlavního líčení a na podkladě jeho výsledků. Postoupit věc jinému orgánu lze jen tehdy, když je věc dostatečně objasněna z hlediska, že stíhaný skutek není trestným činem, ale mohl by být jiným příslušným orgánem posouzen jako přestupek nebo kárné provinění (srov. *usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 10. 1991, sp. zn. 4 Tž 41/91*). Současně z judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že pokud soud podle výsledků dokazování shledá, že nejde o trestný

čin, avšak zažalovaný skutek by mohl být jiným orgánem posouzen jako přestupek nebo kárné provinění, pak postoupí věc orgánu, který je příslušný o takovém skutku rozhodnout. Ve výroku takového usnesení je třeba popsat skutek, jehož se postoupení týká, tak, aby tento popis v souladu se skutečnými zjištěními vyplývajících z důkazů obsahoval pouze okolnosti odůvodňující podezření, že byl spáchán přestupek, a nikoli okolnosti převzaté z obžaloby, jež původně odůvodňovaly podezření ze spáchání trestného činu, které se v průběhu dokazování nepotvrdilo. Postoupení věci dle § 222 odst. 2 tr. ř. se týká vždy skutku a nikoli jeho možného právního posouzení. Z výroku usnesení proto musí být zřejmé, o jaký skutek se jedná a jaký skutek bude předmětem rozhodování jiného příslušného orgánu. Pokud tedy soud po provedeném dokazování zjistí jiné skutkové okolnosti než na základě, kterých byla podána obžaloba, nestačí nová skutková zjištění uvést jen v odůvodnění rozhodnutí, protože orgán, jemuž se věc postupuje, bude rozhodovat o tom skutku, který vzešel z výsledků dokazování před soudem, a nikoli o tom skutku, pro který byla podána obžaloba. **Ve výroku, jímž se podle § 222 odst. 2 tr. ř. postupuje věc jinému orgánu, je nutné uvést skutek, jak byl zjištěn soudem,** bez ohledu na to, jak byl popsán v obžalobě. Přitom je třeba zachovat totožnost skutku. Skutek, pro který se věc postupuje, musí odpovídat výsledkům soudem provedeného dokazování a zjištěným skutečností, **protože jen tento skutek vytváří podklad pro orgán, jenž se má věcí dále zabývat.** Postoupení věci jinému orgánu podle § 222 odst. 2 tr. ř. je v tomto směru odlišné od zproštění obžalovaného obžaloby podle § 226 písm. b) tr. ř., kdy soud zprošťuje pro skutek uvedený v žalobním návrhu bez ohledu na to, že by dokazováním byl případně prokázán poněkud odlišný průběh skutkového děje, právě z toho důvodu, že podle výsledků dokazování dospěl k závěru, že se ve skutku označeném v žalobním návrhu nejedná o trestný čin a není ani namístě postoupit věc jinému orgánu k projednání, neboť se nemůže jednat ani o přestupek nebo kárné provinění (*viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 4. 2019, č.j. 15 Tdo 1474/2018-43*). Krajský soud tedy v daném případě nepostupoval správně, pokud ve výroku napadeného usnesení neuvedl skutek, jehož se postoupení týká, tak, aby tento popis v souladu se zjištěními vyplývajících z provedených důkazů obsahoval pouze okolnosti odůvodňující podezření, že byl spáchán přestupek.

8. S argumenty státní zástupkyně se Vrchní soud v Praze ztotožnil také v tom, že v případě, kdy soud dospěje k závěru, že posuzovaný skutek není trestným činem, avšak mohlo by se jednat o přestupek, je nutné určovat **příslušný orgán k projednání** potenciálního přestupku podle ust. § 4 odst. 5 zák. č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, dle něhož se podle jiných zákonů projedná jednání, které má znaky přestupku, dopustí-li se jej příslušník bezpečnostního sboru; těmi jsou Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace. V případě příslušníků bezpečnostních sborů se v kázeňském řízení projednávají všechna jednání mající znaky přestupku. Za situace, kdy obžalovaný je příslušníkem Vězeňské služby ČR (*viz body 233.-237. napadeného usnesení*), tedy nemůže být příslušným k projednání případného přestupku Městský úřad v Budyni nad Ohří.
9. Z výše uvedených důvodů vrchní soud rozhodl z podnětu stížnosti státní zástupkyně tak, že usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 12. 2023, č.j. 80 T 3/2022–565, zrušil a tomuto soudu uložil, aby ve věci znovu jednal a rozhodl. V rámci nového projednání věci se bude muset krajský soud v naznačených směrech znovu zabývat již provedenými důkazy a stávající důkazy doplnit ve shora uvedeném směru a bude-li to považovat za potřebné, vyžádá si případně i další důkazy, s jejichž pomocí

zodpoví otázku existence či neexistence zákonných podmínek pro posouzení trestnosti jednání obžalovaného tak, aby o správnosti závěrů nalézacího soudu nevznikaly důvodné pochybnosti. Vrchní soud v Praze přitom soudu nalézacímu neukládá, jakým způsobem má rozhodnout, pouze vyžaduje splnění povinnosti a naplnění požadavků, které na činnost soudu prvního stupně klade zákon.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

Praha 18. června 2024

JUDr. Hana Hrnčířová v. r.
předsedkyně senátu

Mgr.
Martina
Kubátová

Digitálně
podepsal Mgr.
Martina Kubátová
Datum:
2024.06.24
10:16:18 +02'00'

Shodu s prvopisem potvrzuje Mgr. Martina Kubátová.